

פינת הסטטיסטיקאית לחודש ינואר 2022 דנה במשבר ההדירות (Reproducibility) במחקר הרפואי.

אחת השיטות להגברת האמינות והאימון בתוצאות מחקרים רפואיים, היא לחזור על ניסויים רפואיים חשובים, כדי לבדוק אם התוצאות המקוריות נשמרות.

באתר AP מתואר ניסיון, שנמשך 8 שנים, לחזור על ניסויים פרה קליניים (ניסויים על תאים או על חיות מעבדה) בתחום הסרטן. ראו פה:

[Study can't confirm lab results for many cancer experiments | AP News](https://apnews.com/article/study-can-t-confirm-lab-results-for-many-cancer-experiments-1123456789)

החוקרים אספו 53 מאמרים, אבל רק ב-23 מהם (פחות מחצי) הייתה אפשרות לשחזר את הניסוי. יתר המאמרים לא הכילו פירוט מספק של פרוטוקול הניסוי, ובנוסף כותבי המאמר לא יכלו או לא רצו לספק פרוטוקולים מדויקים. לעניות דעתי, העובדה שמאמרי מפתח לא מכילים מידע מדויק לגבי מהלך הניסוי, הוא הממצא המטריד ביותר.

גם בניסויים שהצליחו לשחזר, חלק ניכר מהתוצאות שפורטו במאמרים לא חזרו על עצמן; כאשר אחת הסיבות האפשריות לכך היא העובדה שתוצאות לא מובהקות זוכות פחות לפרסום (הטיית פרסום).

בכל מחקר שנעשה, גם מחקר תצפיתי, חשוב לתעד במדויק את כל ההליכים, כך שחוקר בלתי תלוי יהיה מסוגל לשחזר את המחקר.

מעבר לכך, כדאי לסכם ולפרסם גם תוצאות לא מובהקות, בכדי למנוע הטיית פרסום; וכן לחזור על ניסויים סמינליים – בכדי לוודא את אמינות התוצאות.

פנת הסטטיסטיקאית מופיעה, אחת לחודש, באתר של כללית. היא מופצת גם בדוא"ל, למספר מצומצם של מכותבים (כל חודש מכותבים אחרים). את כל הפינות ניתן לראות פה:

<http://homenew.clalit.org.il/sites/Hospitals/Rmc/Beilinson/Stat/Pages/Desktop800.aspx>

tzippysh@clalit.org.il

בברכה, ציפי שוחט, סטטיסטיקאית

מסונף לבית הספר לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת ת"א